

MDI RIKSOMFATTANDE KOMMUNENKÄT

2017

Sammandrag

MDI genomförde i oktober 2017 sin tredje riksomfattande kommunenkät där kommunala beslutsfattare och högsta tjänstemän gav sin syn på framtidens kommun. Kommunenkäten riktade sig till tjänstemän, förtroendevalda och styrelseledamöter i samtliga kommuner i Fastlandsfinland (295 st.).

Enkäten skickades ut till sammanlagt **10 871** personer, varav **2 890** gav sina synpunkter på **289** kommuner svarsprocent **26,6 %**

På vems uppdrag genomfördes enkäten?

MDI genomförde 2017 års kommunenkät på eget initiativ utan någon beställare. Enkäten utgör därmed en oberoende informationskälla för kommuner och ministerier. MDI arbetar aktivt med utveckling av städer, kommuner, landsbygden och områden där det sker förändringar. MDI är ett privatägt och oberoende företag.

Varför genomfördes enkäten?

Målet med enkäten var att få en så detaljerad lägesbeskrivning som möjligt av samtliga kommuner i Fastlandsfinland. Denna helhetsbild hjälper kommuner att profilera sitt strategi- och utvecklingsarbete och ministerier att verkställa regeringens centrala reformer.

Vad används enkätinformationen till?

Enkätinformationen används i MDI:s riksomfattande utredningar och i kommunala livskrafts- och strategidiskussioner. Med ett heltäckande och mångsidigt informationsunderlag står kommunerna bättre rustade inför sina val kring utveckling. MDI deltar också i statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet (VN TEAS) som bl.a. stödjer kommunala framtidsdiskussioner och verkställandet av vård- och landskapsreformen men används också för att ta fram informationsverktyg för regional utveckling för samtal mellan staten och framtidens landskap.

Ett axplock av resultat

- Kommunal och regional livskraftspolitik får bättre vitsord - bästa livskraftsresultaten nås på lokal nivå.
- Utsikterna för den kommunala utvecklingen ser bättre ut än för ett år sedan. Synen på framtidens utveckling är allmänt tämligen positiv i kommunerna. Nästan 70 % av respondenterna bedömer att utsikterna för kommunal utveckling ser bättre ut om 3-5 år jämfört med idag
- Vård- och landskapsreformen påverkar de kommunala utvecklingsutsikterna negativt och respondenterna är mer kritiska än för ett år sedan.
- Bristen på förtroende mellan kommunala beslutsfattare påverkar den kommunala utvecklingen negativt – endast 3 % upplever förtroendet som starkt och positivt.
- Kommunala pilotprojekt handlar oftast om social- och hälsovårdstjänster. Sysselsättning är ett annat viktigt tema för pilotprojekt. Kommuner av alla storlekar har genomfört pilotprojekt.
- Kommuner nära landskapscentra placerar sig i etableringstoppen för såväl privatpersoner som företag.
- Kommunernas viktigaste trumfkort i Finland är naturen och naturskönhet.
- Över hälften av respondenterna ser en ökad centralisering som gör det allt svårare att säkerställa att hela kommunen förblir livskraftig. Synen på detta har dock inte förändrats i betydande grad jämfört med året innan.
- Företagsklimatet och tillgången till social- och hälsovårdstjänster finns bland de viktigaste målen i nästan alla kommuner.
- Hur utmaningar kring den kommunala ekonomin och åldersstrukturen i kommunerna ska lösas är frågor som i genomsnitt diskuterats tämligen väl i kommunerna. Kommuner av alla storlekar tar i genomsnitt god hänsyn till hållbarhetsgapet och förändringen mellan arbete och fritid. Svaren tyder på att större kommuner tar bättre strategisk hänsyn till betydande förändringar i omvärlden. Ju större kommun, desto bättre hänsyn tar man till exempelvis klimatförändringar, urbanisering och internationalisering.
- Kraftigast betonar kommunerna vikten av att främja sysselsättning och förbättra företagsklimatet när det gäller livskraftssatsningar.
- Kommunerna vill ta ett större ansvar för regional utveckling, tillväxttjänster för företag samt för produktionen av social- och hälsovårdstjänster.
- Strukturfonder är av särskilt stor betydelse när det gäller finansiering av utbildnings- och kompetensutveckling samt att främja konkurrensförutsättningarna för små och medelstora företag. Kommunerna är beredda att öka sin andel av finansieringen. Landskapsprogrammet är av stor betydelse för små kommuner. Särskilt betonas i svaren vikten av ett aktivt föreningsarbete och engagemang på landsbygden.
- När det gäller aktörer utanför den kommunala organisationen är det företagare inom regionen som påverkar utvecklingen mest. Av ministerierna är det finansministeriet och social- och hälsovårdsministeriet som leder. I stora kommuner (över 100 000 invånare) anses ledande tjänstemän ha mest makt.